

Posudek oponenta diplomové práce
Vlastivědné exkurze mikroregionu Radyně ve vyučování na 1. stupni ZŠ
Iveta Berkovcová

Školním skupinám určené vlastivědné exkurze po českých a moravských regionech jsou dlouhodobě oblíbeným tématem diplomových prací studentů pedagogických fakult. A to natolik, že se velmi často protínají, ne-li kryjí s pracemi svých předchůdců. Je to vcelku pochopitelné, protože počet (mikro-)regionů je omezen, takže nezbyvá než jen věřit autorům a autorkám, že jejich zpracování je vskutku originální a v dané problematice první. Jinak řečeno, (s otevřenou otázkou na autorku), před započítáním samotného studia takového tématu je nutno důsledně ověřit v databázích jeho potenciální duplicitu.

Iveta Berkovcová svou diplomovou práci rozdělila rovnoměrně do dvou základních částí, na teoretickou a praktickou část. Přiznám se však, že strukturu textu zcela nechápu – proč je kapitola (sic!) č. 2 s názvem „Vymezení základních pojmů používaných v této práci“ dále členěna na podkapitoly 2. 1. Archeologie, 2. 2. Historie, 2. 3. Zeměpis? Terminologie mohla být zařazena jen do úvodu k teorii, vše ostatní jsou ovšem samostatné kapitoly, nikoli podkapitoly. Za další, proč historie končí středověkem, když to název diplomové práce nijak nereflektuje? Nebo snad raně novověké, novověké a moderní dějiny do vlastivědy podle autorky nepatří? Předpokládám, že to si nemyslí, pak je ovšem titul zavádějící. Důmyslnější struktura by ostatně byla vhodná i na dalších místech (důslednější oddělení obecných dějin od regionálních, zařazení geografických poměrů před archeologií apod.). Vlastní text o archeologii a historii je pochopitelně kompilací z odborné literatury, ale autorka zde prokazuje velmi dobrý přehled a nespokojuje se jen s obecně známými a dostupnými syntézami (Sklenář, Čornej, Čapka, Metlička aj.), ale zařazuje rovněž i některé dílčí časopisecké studie. Kladu si nicméně znovu otázku po smyslu neustálého kompilování obecných českých i regionálních dějin – v tomto případě dokonce na padesát stran. Nestačil by jen stručný nástin, klidně i třetinového rozsahu, s následným jádrem v didaktické části?

Tu autorka nazývá částí praktickou a postupně v ní pojednává celkem devět zastavení na stezkách v Kozelském polesí. Jejich rozdělení je historicko-archeologicko-přírodovědné. Model je vždy stejný – nejprve doprovodný text k tématu, následně pracovní list s úkoly pro žáky. Ty jsou poměrně pestré (včetně her), ale pro první stupeň mnohdy i dost náročné (nedokážu si např. představit, jak čtvrták popíše na půl stránky postup výroby zlata...). Podrobnější didaktické rozpracování výletů na úkor „teoretické části“ by v tomto případě také nebylo na škodu. Kupříkladu u zaniklé vsi Neslívy, kde není pro obyčejného smrtelníka vskutku vůbec nic k vidění, bude s podobným pracovním listem velmi obtížné žáky zaujmout...

Seznam použité literatury (jak vyplývá už z výše uvedené pochvaly) je precizní a totéž platí i pro přílohy, s jejichž výběrem si dala autorka velmi záležet. Ačkoli i zde bych v některých případech (když už tedy ona interdisciplinarita) uvítal spíše než zoologické údaje o zvěři text o historii jejich soužití (resp. využití) s člověkem.

Oceňuji velmi solidní jazykovou úroveň práce, která je prosta výraznějších gramatických i stylistických prohřešků, ačkoli drobná pochybení se najdou (např. s. 45: ...vyústily k vzniku..., sic!).

Diplomovou práci Ivety Berkovcové rád doporučuji k obhajobě, ale vzhledem k zásadním připomínkám k názvu titulu, ke struktuře díla a jejímu obsahu bohužel nemohu navrhnout lepší hodnocení než jen **dobré**.

V Plzni 12. srpna 2019

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

SHODA S ORIGINÁLEM

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra historie

